

Sygn. akt I C 585/21

WYROK ZAOCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

Przewodniczący: Sędzia Dorota Słowik

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2021 r. w Tczewie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.

przeciwko M. K.

o zapłatę

oddala powództwo

SSR D. Słowik

Sygn. akt I C 585/21

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. wniosła przeciwko M. K. pozew o zapłatę kwoty 5.351,55 zł. wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie naliczanymi od dnia 6 maja 2021 r. do dnia zapłaty. Nadto wniosła o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że pozwana zobowiązała się poprzez podpisanie weksla z dnia 23 maja 2019 r. do zapłaty w dniu 5 maja 2021 r. kwoty 5.351,55 zł. Powódka podniosła, iż wezwała pozwaną do wykupu weksla, jednakże pozwana do dnia dzisiejszego nie dokonała żadnej wpłaty. Powódka wywodziła, iż weksel został wystawiony przez pozwaną na zabezpieczenie zwrotu całej sumy z tytułu pożyczki udzielonej przez powódkę na podstawie umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z 23 maja 2019 r. Powódka zaznaczyła, że także wezwanie do dobrowolnego spełnienia świadczenia okazało się bezskuteczne.

Pismem z dnia 3 września 2021 r. powódka skorygowała żądanie pozwu wskazując, że domaga się zasądzenia od należności głównej dochodzonej pozwem – kwoty 5.319,95 odsetek umownych za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 14 maja 2021 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 31,60 zł. odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W dniu 20 września 2021 r. doręczono pozwanej M. K. odpis pozwu. Pozwana nie złożyła odpowiedzi na pozew, nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana M. K. dnia 22 maja 2019 r. zawarła z powódką (...) Spółką Akcyjną w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...).

(okoliczności bezsporne, umowa k. 23-30)

Integralną częścią umowy pożyczki była deklaracja wekslowa wystawcy weksła, w której pozwana upoważniła powódkę do wypełnienia weksła.

Mocą zawartej przez strony umowy pożyczki nr (...) powódka udzieliła pozwanej pożyczki ustalając następujące jej warunki:

- kwota udzielonej pożyczki - 5.000 zł;
  - opłata przygotowawcza- 129 zł;
  - prowizja – 3.971 zł;
- (...) – 900 zł.,
- wysokość miesięcznej raty- 322 zł;
  - całkowity koszt pożyczki 6.592 zł.,
  - całkowita kwota do zapłaty- 11.592 zł.

Splata pożyczki miała nastąpić w 36 miesięcznych ratach po 322 zł, do dnia 1 czerwca 2022 r. Pierwszą ratę należało uiścić do dnia 1 lipca 2019 r.

Celem zabezpieczenia pożyczki pożyczkobiorca wystawił i przekazał pożyczkodawcy w dniu podpisania umowy weksel in blanco, który miał zostać wypełniony w przypadku braku spłaty zobowiązania (§ 3 ust. 1 umowy).

Jeżeli pożyczkobiorca nie zapłaciłby w terminie określonym w umowie raty pożyczki, a opóźnienie w płatności przekroczyłoby 30 dni, pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę pożyczki z zachowaniem trzydziestodniowego terminu i wypełnić weksel po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania (§ 8 umowy, deklaracja wekslowa).

(dowody: umowa pożyczki gotówkowej nr nr (...)– k. 23- 30, deklaracja wekslowa – k. 6, 32; karta odsetek- k. 37, weksel- k. 5, harmonogram spłat- k. 31).

Pismem z dnia 5 marca 2021 r. powódka wezwała M. K. do zapłaty zaległych 2 rat pożyczki, wymagalnych w dniach 1 lutego 2021 r. i 1 marca 2021 r. w łącznej wysokości 609,95 zł. w terminie 7 dni. Powódka zaznaczyła, iż w przypadku braku wpłaty ww. kwoty w określonym terminie, umowa pożyczki nr (...) zostanie wypowiedziana i wszystkie zobowiązania z niej wynikające zostaną postawione w stan natychmiastowej wymagalności. Pożyczkodawca wskazał, że prognozowana kwota roszczenia w przypadku wypowiedzenia umowy to 5.344,52 zł.

(dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty- k. 33)

W dniu 6 kwietnia 2021 r. powódka sporządziła adresowane do M. K. pismo stanowiące wypowiedzenie umowy pożyczki wraz z wezwaniem do wykupu weksła. W treści pisma zaznaczono, że zadłużenie wynosi 5.351,55 zł. Pożyczkodawca w piśmie zawarł wezwanie do wykupu weksła in blanco w ciągu 30 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Powódka zaznaczyła, że po upływie 30 dni, rozpocznie naliczanie odsetek umownych. Przesyłkę doręczono w dniu 13 kwietnia 2021 r.

(dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki wraz z wezwaniem do wykupu weksła- k. 82, potwierdzenie doręczenia przesyłki- k. 36).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy. Dokumenty Sąd uznał w pełni za wiarygodne, bowiem strony nie kwestionowały ich prawdziwości.

Sąd zważył, co następuje:

W świetle ustalonego stanu faktycznego Sąd uznał, że żądanie pozwu nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie natomiast ze znajdującym zastosowanie w niniejszej sprawie przepisem art. 339 § 2 kpc, jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Z całą pewnością uzasadnione wątpliwości powstaną w wypadku, kiedy twierdzenia powoda zawarte w pozwie odnośnie stanu faktycznego sprawy są ze sobą sprzeczne, nie zawierają pełnego stanu faktycznego pozwalającego na rozstrzygnięcie sprawy, tj. danych niezbędnych do oceny zasadności żądania lub jego wysokości, wskazują na brak legitymacji procesowej powoda lub pozwanego czy też gdy podane w pozwie okoliczności stają w sprzeczności z faktami powszechnie znanymi lub faktami znanymi sądowi z urzędu (A. Zieliński, komentarz do art. 339 K.p.c. [w:] A. Zieliński, K. Flaga-Gieruszyńska (red.), Kodeks postępowania cywilnego, Warszawa 2014). Wobec szczególnego uprzywilejowania powoda w sytuacji w braku aktywności pozwanego, uzasadnionym jest po stronie Sądu krytycznego podejście do twierdzeń przytoczonych przez powoda, w konsekwencji wnikliwa analiza pod kątem ich spójności wewnętrznej. Co oczywiste przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda nie skutkuje automatycznie uwzględnieniem powództwa, ale wymaga oceny przez pryzmat przepisów prawa materialnego. Sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenie powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 kpc. Negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (wyrok z dnia 7 czerwca 1972 r., III CRN 30/72, LEX nr 7094).

W ocenie Sądu twierdzenia zawarte w uzasadnieniu pozwu budzą poważne wątpliwości w zakresie zastosowanych w umowie postanowień przez pryzmat regulacji art. 3851 – 3853 k.c.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 720 § 1 k.c., który stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Nie ulega wątpliwości Sądowi, że pozwana i powódka zawarły ważną umowę pożyczki. W rozpoznawanej sprawie powódka dochodziła należności na podstawie weksla. Przedstawiony przez powódkę weksel był wekslem in blanco, a zatem wekslem niepełnym w chwili jego wystawienia. Weksel ten został wystawiony w celu zabezpieczenia wykonania przez pozwaną zobowiązania ze stosunku podstawowego – umowy pożyczki. Wskazać należy, iż nawet przy abstrakcyjności zobowiązania wekslowego, sąd ma możliwość badania stanu faktycznego wynikającego ze stosunku podstawowego, w tym ustalenia, czy odpowiedzialność dłużnika w ramach stosunku wekslowego odpowiada rozmiarowi jego odpowiedzialności wynikającej ze stosunku podstawowego (tu umowy pożyczki). Wskazać należy, że w wyniku porozumienia osoby wręczającej weksel in blanco i jego odbiorcy ścisła więź pomiędzy zobowiązaniem wekslowym a zobowiązaniem, z którego wynika podlegająca zabezpieczeniu wierzytelność, przejawia się tym, że wierzyciel nie może z mocy weksla uzyskać w zasadzie więcej praw niż przysługuje mu w ramach stosunku, z którego wynika podlegająca zabezpieczeniu wierzytelność. Z tych przyczyn zdaniem Sądu kontrola postanowień umownych w zakresie regulacji art. 3851 – 3853 k.c. jest nie tylko uprawnieniem, ale też obowiązkiem sądu, nawet w przypadku, gdy zarzutów takich strona pozwana nie podnosi. Sąd zobowiązany jest czuwać, aby podmioty stosunków cywilnoprawnych pod przykryciem zobowiązania wekslowego nie przemyślały postanowień niedozwolonych i nie wykorzystywały słabszej i często nieporadnej strony tych stosunków jakim są konsumenci. Powyższe znajduje potwierdzenie w orzeczeniu TSUE C-176/17, w którym wskazano, że sąd krajowy nie może ograniczyć się do badania ważności zobowiązania wekslowego z punktu widzenia zachowania formalnych warunków weksla, z pominięciem

stosunku podstawowego. Zadaniem Sądu jest dokonanie prawnej analizy zapisów umownych także przez pryzmat innych norm prawa cywilnego. Jednocześnie wymaga podkreślenia, że samo zastosowanie w umowie przepisu art. 36 a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (dz. U. z 2019 r., poz. 1083) i ograniczenie kosztów pozaodsetkowych do takich, które znajdują uzasadnienie w ww. przepisie, nie powoduje, że Sąd utracił możliwość zbadania takich zapisów umowy w kontekście art. 3851 k.c. i n. Wskazać bowiem należy, iż celem regulacji określonych w ustawie o kredycie konsumenckim jest ochrona konsumentów przed nadmiernym obciążaniem ich kosztami udzielonych kredytów, a nie przyznawanie pożyczkodawcy uprawnienia do naliczania opłat w maksymalnej przewidzianej przez tą ustawę wysokości bez względu na to czy poniósł on jakiegokolwiek koszty związane z zawarciem umowy pożyczki.

Zgodnie z art. 3851 § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Przez rażące naruszenie interesów konsumenta należy rozumieć przy tym nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.

W kontekście powyższych regulacji, wskazać należy, że powódka dochodziła oprócz spłaty kapitału pożyczki wraz z odsetkami również dodatkowych kosztów w postaci opłaty przygotowawczej w wysokości 129 zł, prowizji w wysokości 3.971 zł oraz kwoty 900 zł z tytułu (...). Wymaga podkreślenia, iż prowizję określono na poziomie 3.971 zł, co stanowi kwotę odpowiadającą 79% udostępnionego pożyczkobiorcy kapitału. W takiej sytuacji, zdaniem Sądu I instancji, prowizja zastrzeżona w umowie, z której powódka wywodzi swe żądanie, jest rażąco wygórowana. Z tego też powodu postanowienie umowne określające jej wysokość w ocenie Sądu uznać należało za sprzeczne z dobrymi obyczajami i godzące w interes konsumenta. W ocenie Sądu powódka nie wskazała jakichkolwiek okoliczności, które uzasadniałyby przekonanie o racjonalności i celowości określenia prowizji właśnie na tak wysokim poziomie. Powódka nie wykazała też - wbrew obowiązkowi określonymu w art. 3851 § 4 k.c. - aby wskazane postanowienie umowne zostało indywidualnie uzgodnione z pozwanym. Powódka nie wskazała także, że postanowienia dotyczące opcji (...) zostały indywidualnie uzgodnione z pozwaną, że pozwana miała możliwość zawarcia umowy bez opcji (...). Z treści i sposobu sporządzenia umowy nie wynika, aby klient miał jakiegokolwiek wpływ na postanowienia zawarte w umowie. Zdaniem Sądu praktyka powódki polega na oferowaniu konsumentom pożyczek, które obciążone są maksymalnymi kosztami pozaodsetkowymi, dodatkowo nakłada się na klientów dodatkowe zobowiązania za tzw. „uprawnienia”, które de facto nie stanowią dla konsumenta żadnych udogodnień, co wynika bezpośrednio z treści umowy, określających uprawnienia, wynikające z (...). Tym samym działanie takie zmierza do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. W ocenie Sądu, opłaty pobierane przez powódkę przy udzieleniu pożyczki stanowią w rzeczywistości dodatkowe, nadmiernie wygórowane w stosunku do wysokości kapitału, wynagrodzenie powódki, które ponosi konsument. Wskazać nadto należy, że prowizja określona w umowie, z której powódka wywodziła swe żądanie, nie stanowi świadczenia głównego w rozumieniu art. 3851 § 1 k.c. zdanie drugie. Pojęcie „głównych świadczeń” stron należy interpretować wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Zgodnie zaś z art. 720 § 1 k.c., elementem przedmiotowo istotnym umowy pożyczki nie jest wynagrodzenie, a zasadniczą formę wynagrodzenia z tytułu udostępnienia kapitału stanowią odsetki naliczane od udostępnionej sumy (przewidziane zresztą w przedmiotowej umowie).

W zaistniałym stanie rzeczy postanowienie pkt. 1.4 b i c umowy z dnia 22 maja 2019 r. dotyczące prowizji oraz ceny Twojego Pakietu uznać należy za abuzywne i niewiążące (art. 3851 § 1 i 2 k.c.).

W efekcie, Sąd I instancji uznał, że żądanie pozwu jest nieuzasadnione. Z przytoczonych przez powódkę okoliczności wynika, iż pozwana uiściła kwotę 6.240,45 zł, z treści umowy wynika bowiem, iż całkowita kwota do spłaty wynosiła 11.592 zł, zaś powód dochodził pozwem kwotę 5.351,55 zł., różnicę stanowi kwota 6.240,45 zł. Powódka nie wskazała jaką kwotę uiściła pozwana, stąd w ocenie Sądu powyższe wnioski są uzasadnione. Pozwana spłaciła więc kwotę

odpowiadającą całemu kapitałowi oraz nadpłaciła kwotę 1.240,45 zł., tym samym uczyniła więc zadość swojemu zobowiązaniu wynikającemu z umowy pożyczki (...) także w zakresie odsetek i opłaty przygotowawczej.

Wobec powyższego Sąd na podstawie ww. przepisów orzekł jak w sentencji.